

ECB EKSPERTŲ EURO ZONOS MAKROEKONOMINĖS PROGNOZĖS

Remdamiesi 2010 m. vasario 19 d. turėta informacija, ECB ekspertai numatė euro zonos makroekonominę raidą¹. Atsižvelgiant į pasaulio ekonomikos atsigavimo perspektyvas, prognozuojama, kad vidutinis metinis realiojo BVP augimas nuosekliai didės nuo 0,4–1,2 % (2010 m.) iki 0,5–2,5% (2011 m.). Numatoma, kad prognozių laikotarpiu infliacija, ekonomikos atsigavimui išibėgėjant, truputį padidės – nuo 0,8–1,6 % (2010 m.) iki 0,9–2,1 % (2011 m.).

Techninės prielaidos dėl palūkanų normų, valiutų kursų, žaliavų kainų ir fiskalinės politikos

Techninės prielaidos dėl palūkanų normų, energijos ir ne energijos žaliavų kainų grindžiamos rinkos lūkesčiais (galutinė duomenų įtraukimo data – 2010 m. vasario 12 d.)². Prielaidos dėl trumpalaikių palūkanų normų yra visiškai techninio pobūdžio. Trumpalaikės palūkanų normos yra 3 mėn. EURIBOR, o rinkos lūkesčiai apskaičiuojami pagal ateities sandorių normas. Pagal metodiką apskaičiuotas bendras vidutinis trumpalaikių palūkanų normų lygis 2010 m. yra 0,9 %, o 2011 m. – 1,7 %. Rinkos lūkesčiai dėl euro zonos 10 m. trukmės vyriausybės obligacijų nominaliojo pajamingumo leidžia tikėtis, kad pajamingumas vidutiniškai bus 4,0 % (2010 m.) ir 4,5 % (2011 m.). Pagrindiniame prognozių variante atsižvelgiama į pastaruoju metu toliau gerėjančias finansavimo sąlygas ir daroma prielaida, kad prognozės laikotarpiu skirtumas tarp bankų skolinimo palūkanų normų ir anksčiau minėtų palūkanų normų stabilizuosis arba truputį sumažės. Panašiai spėjama, kad ir kreditavimo sąlygos prognozių laikotarpiu taps nebe tokios griežtos. Kalbant apie žaliavas, sprendžiant pagal ateities sandorių rinką dviejų savaičių laikotarpiu (iki galutinės duomenų įtraukimo datos), vidutinės naftos kainos 2010 m. turėtų būti 75,1, o 2011 m. – 79,8 JAV dolerio už barelį. Manoma, kad ne energijos žaliavų kainos JAV doleriais 2010 m. padidės 18,4%, o 2011 m. – dar 2,7 %.

Daroma prielaida, kad dvišaliai valiutų kursai prognozės laikotarpiu nesikeis ir bus tokie, kokie vidutiniškai buvo dvi savaites iki galutinės duomenų įtraukimo datos. Tai rodo, kad euro ir JAV dolerio kursas visu prognozės laikotarpiu bus 1,38, o euro efektyvusis kursas vidutiniškai sumažės 2,6 % (2010 m.) ir dar 0,2 % (2011 m.)

Fiskalinės politikos prielaidos pagrįstos atskirų euro zonos šalių nacionalinių biudžetų planais, turėtais 2010 m. vasario 12 d. Jos apima visas politikos priemones, kurias jau patvirtino nacionaliniai parlamentai arba kurios išsamiai apibrėžtos vyriausybių ir greičiausiai bus patvirtintos.

Prielaidos dėl tarptautinės ekonominės aplinkos raidos

Pasaulio ekonomikos perspektyvos rodo tvirtesnius atsigavimo požymius nuo 2009 m. viduryje buvusio persilaužimo taško. Artimiausiu metu tikimasi, kad atsigavimą ir toliau daugiausia skatins pinigų politikos ir fiskalinių paskatų daromas poveikis bei prekybos ir atsargų ciklą normalizavimasis. Nors kai kurie šių veiksnių yra laikini, tikimasi, kad gerėjančios finansavimo sąlygos numatomą tolesnį pasaulio

- ¹ ECB ekspertų makroekonominės prognozės papildoma Eurosistemos ekspertų makroekonominės prognozės, kurias du kartus per metus kartu rengia ECB ir euro zonos nacionalinių centrinių bankų ekspertai. Taikyti metodai atitinka Eurosistemos ekspertų makroekonominių prognozių rengimo metodus, aprašytus „A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises“, ECB, 2001 m. birželio mėn., kuris paskelbtas ECB interneto svetainėje. Kadangi su prognozėmis susijęs neapibrėžtumas, pateikiamos kiekvieno kintamojo tikėtinos ribos. Jos pagrįstos skirtumu tarp faktinių rezultatų ir keleto ankstesnių metų prognozių. Ribos yra dvigubai platesnės už šių skirtumų vidutinę absoliučią vertę. Ši metodika, apimanti koregavimą dėl išskirtinių įvykių, aprašyta leidinyje „New procedure for constructing ECB staff projection ranges“, ECB, 2009 m. gruodžio mėn., taip pat paskelbta ECB interneto svetainėje.
- ² Prielaidos dėl naftos ir maisto kainų pagrįstos ateities sandorių kainomis iki prognozių laikotarpio pabaigos. Daroma prielaida, kad kitų žaliavų kainos atitiks ateities sandorių kainas iki 2010 m. paskutinio ketvirčio pabaigos ir kis pagal pasaulio ekonomikos veiklos raidą.

ekonomikos atsigavimą skatins ilgesnį laiką. Apskritai tikimasi, kad visu prognozės laikotarpiu pasaulio ekonomika ir toliau augs ne tiek daug kaip anksčiau, nes ypač nuosaikus yra išsivysčiusių ekonomikų atsigavimas, o tai rodo balanso suregulavimo po krizės poreikį. Apskaičiuota, kad realusis BVP pasaulyje už euro zonos ribų vidutiniškai augs 4,2 % (2010 m.) ir 4,0 % (2011 m.). Atsižvelgiant į reikšmingą pasaulio prekybos atsigavimą, manoma, kad euro zonos eksporto rinkų augimas padidės iki 6,9 % (2010 m.) ir 5,4 % (2011 m.). Didesnis metinis augimas 2010 m. yra susijęs su didesniu 2009 m. statistiniu perkeliamuju poveikiu ir slepia tai, kad faktiškai prognozuojama, jog pasaulio ekonomikos ketvirtinio augimo tempas bus spartesnis 2011 m. negu 2010 m.

Numatomas realiojo BVP augimas

Po gilios recesijos euro zonos realiojo BVP augimas 2009 m. paskutinį ketvirtį buvo teigiamas antrą ketvirtį iš eilės. Turimi duomenys rodo, kad atsigavimą skatino eksportas atsigavus pasaulinei prekybai. Be to, laikini veiksniai, tokie kaip fiskalinių paskatų paketai ir atsargų ciklas, palaikė atsigavimą. Ilgainiui šių veiksnių poveikiui silpnėjant, manoma, kad BVP augimas 2010 m. tebebus nedidelis, nors prognozuojama, kad ekonominę veiklą laikui bėgant skatins eksportas ir lėtai atsigaunanti vidaus paklausa, rodantys uždelstą pinigų politikos veiksnių ir reikšmingų pastangų atkurti finansų sistemos funkcionavimą poveikį. Tikimasi, kad atsigavimas konsoliduosis 2011 m. Manoma, kad augimas ir toliau bus mažesnis negu iki recesijos dėl daugeliui sektorių būtino balanso koregavimo ir dėl to, kad vartojimą slopina prastos darbo rinkos perspektyvos ir vis dar didelis taupymas atsargumo tikslais. Be to, numatoma, kad nors nagrinėjamu laikotarpiu ir didėjusias privačias investicijas slopins aukštas nepanaudotų pajėgumų lygis ir nedidelės paklausos perspektyvos. Bendrai prognozuojama, kad realusis BVP, 2009 m. sumažėjęs 4,0 % per metus, padidės 0,4–1,2 % (2010 m.) ir 0,5–2,5 % (2011 m.). Vis dėlto prognozuojant, kad ir metinio potencialaus augimo įverčiai bus mažesni negu iki recesijos, manoma, jog gamybos atotrūkis prognozių laikotarpiu sumažės.

A lentelė. Euro zonos makroekonominės prognozės

(vidutiniai metiniai pokyčiai, procentais)^{1, 2}

	2009	2010	2011
SVKI	0,3	0,8–1,6	0,9–2,1
Realusis BVP	–4,0	0,4–1,2	0,5–2,5
Privatus vartojimas	–1,0	–0,3–0,5	0,2–2,0
Valdžios sektoriaus vartojimas	2,5	0,1–1,1	0,2–1,6
Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas	–10,8	nuo –3,1 iki –0,5	–1,1–2,9
Eksportas (prekės ir paslaugos)	–13,0	3,2–7,6	1,4–7,8
Importas (prekės ir paslaugos)	–11,6	1,9–5,7	0,7–6,5

¹ Numatoma realiojo BVP ir jo sudedamųjų dalių raida pateikta pagal dėl darbo dienų skaičiaus pakoreguotus duomenis. Į numatomą importo ir eksporto raidą įtraukta prekyba euro zonoje.

² Duomenys apima visas 16 euro zonos šalių.

Numatoma kainų ir sąnaudų raida

2009 m. trečiąjį ketvirtį pasiekusi –0,4 % SVKI pagrindu apskaičiuota metinė infliacija 2009 m. ketvirtąjį ketvirtį tapo teigiama. Šiuos pokyčius daugiausia lėmė dideli bazės efektai dėl anksčiau nukritusių žaliavų kainų. Infliacijai 2010 m. sausio mėn. pakilus iki 1,0 %, tikimasi, kad ir artimiausiais mėnesiais ji bus panaši. Manoma, kad vėliau ji po truputį didės, rodydama numatomą nuoseklų ekonominės veiklos augimą esant vis dar nedideliame potencialiam produkcijos augimui. Prognozuojama, kad vidutinis metinis infliacijos lygis bus 0,8–1,6 % (2010 m.) ir 0,9–2,1 % (2011 m.). Manoma, kad vienam darbuotojui

tenkantis atlygis ir toliau mažai didės, slopinamas vis dar prastos situacijos darbo rinkoje. Kadangi manoma, kad užimtumas dar kurį laiką toliau mažės, tikimasi, kad su tuo susijęs kylantis našumas prisidės prie reikšmingo vienetinių darbo sąnaudų augimo mažėjimo nuo 2009 m. buvusio aukšto lygio. Numatoma, kad tai savo ruožtu leis lėtai kilti pelno maržoms ir iš dalies kompensuoti 2009 m. patirtus nuostolius. Tikimasi, kad SVKI, neįskaitant energijos, metinis pokyčio tempas 2010 m. toliau lėtės, rodydamas sumažėjusią visuminę paklausą, o 2011 m. truputį padidės.

Palyginimas su 2009 m. gruodžio mėn. prognozėmis

Palyginti su 2009 m. gruodžio mėn. ECB mėnesiniame biuletenyje paskelbtomis Eurosistemos ekspertų makroekonominėmis prognozėmis, 2010 m. prognozuojamos realiojo BVP augimo ribos yra siauresnės už ankstesnių prognozių ribas. 2011 m. ribos buvo truputį padidintos, daugiausia dėl aktyvesnės pasaulio ekonominės veiklos, kuri, kaip tikimasi, padidins euro zonos eksportą ir paskatins investicijas.

Kalbant apie SVKI pagrindu apskaičiuotą infliaciją, 2010 m. ribos buvo truputį sumažintos, palyginti su 2009 m. gruodžio mėn. prognozuotomis ribomis, o 2011 m. numatytos šiek tiek didesnės ribos, atsižvelgiant į pagerėjusias ekonominės veiklos perspektyvas.

B lentelė. Palyginimas su 2009 m. gruodžio mėn. prognozėmis

(vidutiniai metiniai pokyčiai, procentais)

	2009	2010	2011
Realusis BVP – 2009 m. gruodžio mėn.	nuo –4,1 iki –3,9	0,1–1,5	0,2–2,2
Realusis BVP – 2010 m. kovo mėn.	–4,0	0,4–1,2	0,5–2,5
SVKI – 2009 m. gruodžio mėn.	0,3–0,3	0,9–1,7	0,8–2,0
SVKI – 2010 m. kovo mėn.	0,3	0,8–1,6	0,9–2,1

Palyginimas su kitų institucijų prognozėmis

Euro zonos prognozes rengia tiek tarptautinės organizacijos, tiek ir privačiojo sektoriaus institucijos. Tačiau jos nėra visiškai palyginamos tarpusavyje ar su ECB ekspertų makroekonominėmis prognozėmis, nes jos parengtos skirtingu metu. Be to, taikomi nevienodi (iš dalies neapibrėžti) metodai fiskalinių, finansinių ir išorinių kintamųjų, įskaitant naftos ir kitų žaliavų kainas, prielaidoms parengti. Skiriasi ir įvairioms prognozėms rengti taikomi dėl darbo dienų atliekamų koregavimų metodai (žr. toliau pateiktą lentelę).

Pagal šiuo metu turimas kitų organizacijų ir institucijų prognozes, manoma, kad euro zonos realusis BVP augs 0,7–1,3 % (2010 m.) ir 1,5–1,7 % (2011 m.). Vertinant infliaciją, turimose prognozėse numatoma, kad 2010 m. vidutinė metinė SVKI pagrindu apskaičiuota infliacija bus 0,8–1,3 %, o 2011 m. – 0,7–1,5 %. Taigi kitų institucijų prognozės tiek dėl BVP augimo, tiek dėl SVKI pagrindu apskaičiuotos infliacijos iš esmės atitinka ECB ekspertų prognozėse pateiktas ribas.

C lentelė. Euro zonos realiojo BVP augimo ir SVKI pagrindu apskaičiuotos infliacijos prognozių palyginimas

(vidutiniai metiniai pokyčiai, procentais)

	Paskelbta	BVP augimas		SVKI pagrindu apskaičiuota infliacija	
		2010	2011	2010	2011
EBPO	2009 m. lapkričio mėn.	0,9	1,7	0,9	0,7
TVF	2010 m. sausio mėn.	1,0	1,6	0,8	0,8
<i>Consensus Economics Forecasts</i>	2010 m. vasario mėn.	1,3	1,5	1,2	1,5
<i>Survey of Professional Forecasters</i>	2010 m. vasario mėn.	1,2	1,6	1,3	1,5
Europos Komisija	2010 m. vasario mėn.	0,7	1,5	1,1	1,5
ECB ekspertų prognozės	2010 m. kovo mėn.	0,4–1,2	0,5–2,5	0,8–1,6	0,9–2,1

Šaltiniai: 2010 m. duomenys paimti iš European Commission Interim Forecast, 2010 m. vasario mėn.; 2011 m. duomenys – iš European Economic Forecast – autumn 2009; infliacijos duomenys – iš IMF World Economic Outlook, 2009 m. spalio mėn.; BVP augimo duomenys – iš World Economic Outlook Update, 2010 m. sausio mėn.; OECD Economic Outlook, 2009 m. lapkričio mėn.; Consensus Economics Forecasts ir ECB Survey of Professional Forecasters.

Pastaba: ECB ekspertų makroekonominėse prognozėse ir EBPO prognozėse pateikti dėl darbo dienų pakoreguoti metiniai augimo tempai, o Europos Komisija ir TVF skelbia dėl darbo dienų skaičiaus per metus nekoreguotus metinio augimo tempus. Kitose prognozėse nenurodoma, ar pateikti duomenys dėl darbo dienų pakoreguoti ar ne.

© Europos centrinis bankas, 2010 m.

Adresas: Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurtas prie Maino, Vokietija
 Pašto adresas: Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurtas prie Maino, Vokietija
 Telefonas: +49 69 1344 0
 Faksas: +49 69 1344 6000
 Internetas: <http://www.ecb.europa.eu>

Visos teisės saugomos.

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.